

Kaj je splav?

O umetni prekinitvi nosečnosti (UPN) govorimo takrat, ko nosečnost namerno prekinemo zaradi viabilnosti ploda - to je preden je plod sposoben za življenje zunaj maternice. Z napredkom medicinske tehnologije se je meja viabilnosti ploda znižala na gestacijsko starost približno 22. tednov oziroma na porodno težo nad 500 gramov.

Je postopek varen?

Zaradi razvoja modernih metod umetne prekinitve nosečnosti v zadnjih tridesetih letih ter legalizacije in liberalizacije postopka je danes umetna prekinitve nosečnosti varna.

Pravna ureditev umetne prekinitve nosečnosti

Po Ustavi Republike Slovenije je odločanje o rojstvu otrok svobodno. UPN podrobno opredeljuje Zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok.

UPN se lahko opravi na zahtevo nosečnice, če nosečnost ne traja več kot 10 tednov, šteto od prvega dne zadnje menstruacije. Za uresničevanje te pravice oz. svoboščine je nujno, da je oseba razsodna. Rasodna oseba lahko uresničuje pravico do UPN ne glede na to, ali je mladoletna oz. ali ji je odvzeta poslovna sposobnost (če ni razlog njena nerazsodnost). Za nosečnico, ki je nerazsodna, lahko UPN zahtevajo starši ali skrbnik.

Kako poteka postopek pri umetni prekinitvi nosečnosti?

Ženska, ki je razsodna, sama odloči o prekinitvi nosečnosti. Postopek za UPN se začne na zahtevo nosečnice. Če nosečnost ne traja več kot 10 tednov od prvega dne zadnje menstruacije, se mora prekinitve nosečnosti na zahtevo nosečnice opraviti, ne da bi o tem odločala komisija.

O prekinitvi nosečnosti, ki jo zahteva ženska noseča več kot 10 tednov, pa odloča Komisija za UPN I. stopnje. Te so kot organi upravne enote organizirane po vseh ginekološko-porodniških oddelkih in porodnišnicah v Sloveniji.

Pri ugovoru zoper zavrnilno določbo komisije I. stopnje odloča komisija II. Stopnje, ki je na republiški ravni organizirana s sedežem na Ginekološki kliniki v Ljubljani.

Kako poteka umetna prekinitev nosečnosti?

Žensko, ki sumi da je noseča in želi nosečnost prekiniti, naj čimprej pregleda ginekolog. Ginekolog opravi ginekološko preiskavo ter ultrazvočno preiskavo rodil, s katero potrdi nosečnost v maternici oz. izključi zunajmaternično nosečnost ter določi višino nosečnosti.

Pred posegom je potrebno ženski določiti krvno skupino ABO in Rh D faktor. Pri Rh D negativnih ženskah je potrebno izključiti tudi prisotnost antiRh D protiteles (indirektni Coombsov test - ICT). Rh D negativne ženske z negativnim ICT dobijo v roku 72 ur po posegu preventivno dozo anti-Rh D protiteles.

Načini umetne prekinitve nosečnosti

Endometrijska aspiracija: UPN zgodnje nosečnosti do 7 tedna od zadnje menstruacije se lahko opravi ambulantno. Praviloma se poseg opravi brez anestezije.

Vakuumska aspiracija:

Do 12.tedna nosečnosti se UPN opravi v bolnišnici z manjšim operativnim posegom v kratkotrajni splošni anesteziji.

UPN s prostagladini:

po 12. tednu nosečnosti se UPN opravi v bolnišnici s prostaglandini F2a, ki jim vbrizgamo intramuskularno ali intraamnijsko. Prostaglandini sprožijo krče maternice, ki iztisnejo plod (nepopolni splav). Po iztisu ploda je potrebna še kiretaža.

UPN z antiprogestageni:

V prvih devetih tednih lahko nosečnost prekinemo s antiprogestageni (Ru486 ali mifepriston). Po peroralni aplikaciji antiprogestagena pride približno v dveh tednih do prekinitve nosečnosti, krčenje maternice in s tem izpraznjenje vsebine maternice pa sprožimo s peroralno ali

intravaginalno aplikacijo prostagladinov E2.